

Radoslav POSPÍCHAL

DOI: 10.14746/bo.2021.2.11

Moravská zemská knihovna v Brně

Letošním vítězem ceny Premia Bohemica je francouzský bohemista a překladatel Xavier Galmiche

Laureátem ceny Premia Bohemica pro rok 2020 se stal francouzský bohemista Xavier Galmiche. Toto ocenění uděluje z pověření Ministerstva kultury Moravská zemská knihovna zahraničnímu bohemistovi či překladateli, který se ve své zemi významně zasloužil o šíření a propagaci české literatury. Vítěze ceny vybírá komise složená z předních českých literárních vědců z univerzitních i akademických pracovišť a z dřívějších laureátů ceny.

Xavier Galmiche (*1963) je profesorem české literatury a středoevropských kultur na katedře slovanských studií při pařížské Sorbonně (Sorbonne Université). V letech 1984–1986 žil v Praze. Publikační činnosti se věnuje od 80. let dvacátého století. Pozornost české odborné literární veřejnosti si získal například monografií o Vladimíru Holanovi – *Vladimír Holan, bibliotékař Boha: Praha 1905–1980* (2009), přeloženou do češtiny v roce 2012.

Galmiche se dlouhodobě vědecky zabývá řadou významných českých literátů a do francouzštiny přeložil například některé z textů Karla Čapka, Bohumila Hrabala, Vladimíra Holana, Jana Vladislava, Jakuba Demla, nebo také Karla Jaromíra Erbena, Jana Amose Komenského a dalších. V rámci překladatelské činnosti se mimo jiné zaměřil i na vybrané texty českých estetiků jako Jana Mukařovského, Josefa Durdíka, Otakara Zicha, nebo též výtvarníků, jako Josefa Váchala či Bohuslava Reynka.

Český literární teoretik a historik prof. Petr A. Bílek v souvislosti s Xavierem Galmichem říká: „Jeho výklady jsou originální, nesamozřejmé, a přitom nosné a podnětné k dalšímu domýšlení. Xavier Galmiche stojí už od konce osmdesátých let dvacátého století, kdy začal publikovat, rozkročen mezi rodnou kulturou francouzskou a senzitivně vykládanou kulturou českou, kterou si osvojil. Galmiche má schopnosti i nápady, jež mu umožňují nebýt ani zdaleka pouhým zprostředkovatelem českých výkladů. To, co nachází a interpretuje, je vesměs přínosné i pro český kontext.“

Vyhlášení a předání ceny vítězi za přítomnosti představitelů Ministerstva kultury probíhá tradičně v rámci Bohemistického semináře, který pro zahraniční bohemisty organizuje MZK od roku 2016. Ten se však letos vzhledem k pandemické situaci nemohl uskutečnit.

Alternativním řešením bylo předání ceny Xavieru Galmichovi z rukou ředitele MZK Tomáše Kubíčka v první polovině listopadu v Paříži, kde byl naplánován slavnostní večer ve spolupráci s Českým centrem a za účasti velvyslance Michala Fleischmanna – nicméně vzhledem k průběhu pandemie bylo třeba i tento plán opustit a k fyzickému předání ceny dojde pravděpodobně až v únoru 2021. „Je nám samozřejmě líto, že ceremoniál nebylo možné uskutečnit, ale význam profesora Galmicheho je asi natolik nadčasový, že s tím ani Covid nic nezmůže... Takže jsme se s panem profesorem domluvili na pozdějším předání. Avšak vzhledem k tomu, že jde o ocenění za rok 2020, k jeho veřejnému vyhlášení přistupujeme už nyní,“ uvádí ředitel MZK Tomáš Kubíček.

Premia Bohemica se udílí již od roku 1993, do roku 2001 ji udělovala Nadace Český literární fond a v letech 2002–2011 Obec spisovatelů. V roce 2017 došlo k jejímu obnovení a od té doby ji udílí Moravská zemská knihovna. Význam ceny spočívá především ve vyjádření jasného vděku za náročnou práci, s níž je šíření české kultury v zahraničí spojeno.

V minulosti cenu obdržely osobnosti jako Susanna Rothová (1993), Oleg Malevič (1998), Christa Rothmeierová (1999), Reiner Kunze (2004), István Vörös (2005), Edgar de Bruin (2008), Andrzej Czcibor-Piotrowski (2011), Urs Heftrich (2017) či naposledy italská bohemistka a profesorka Annalisa Cosentino (2019).